

Kada je moja majka uspjela spasiti zivu glavu i preci na slobodnu teritoriju, ispricala mi je kako ih je Vjetar tukao i desavanjima u okupiranoj Vlasenici i logoru Susica. Rekla mi je i da su babu odveli na Pelemise, na kosevinu. Majka nije znala je li stvarno odveden na Pelemise ili je ubijen. Poslije mi je jedna žena rekla da je vidjela babu na Pelemisima. Obradovalo me je saznanje da je ziv, ali je ubrzo tuga preplavila moje srce. Pitao sam se da li ga muce? Kako, prezivljava logoraske dane? Pomenuta žena mi je rekla da se zene nalaze na spratu neke kuće a muskarci u podrumu.

Poslije briljantno izvedene borbene akcije, za vaskrs 1993. god. i osvajanja sela Pelemisi, saznao sam da je moj babo ubijen. Ubijen je zajedno sa Sakibom Sabicem, Ruzdijom Sestovicem, Sulejmanom Pezicem, jednim od brace Lelo i jos nekoliko Bosnjaka.

Borci Zivinickih Osa su prvi stigli na mjesto zlocina. Mjesto gdje je lezalo mrtvo tijelo moga babe i njegovih drugova iz logora. Oni su do tada bili jedini zivi u logoru smrti Pelemis. Njih 8 – 9. Poslije njihovog ubistva, na Pelemisima vise nije bilo zivih Bosnjaka - logorasa. Jedan, borac iz Zivinic je nasao licnu kartu u dzepu moga babe. Dao je kasnije jednom borcu iz Vlasenice koji mi je predao. Ja sam pored kuće gdje je bio logor nasao oruzni list Sakiba Sabica.

Imao sam i neke informacije od ratnog zarobljenika. Nisam mu mnogo vjerovao.

Završio se rat. Znao sam da mi je babo ubijen, ali sam se zakleo da cu naci njegove kosti.

Intenzivno sam tragao i trazio grobnice. Saznao sam jos dosta o logoru Pelemis i grobnicama, medjutim tesko je bilo naci nekoga da me odvede na lice mjesta.

Prolaze dani, mjeseci, godine.

Saznao sam da mi je babo navodno bacen u grobnicu koju su cetnici nazvali "Robna Kuca". Navodno je njegovo tijelo neki Srbin, koji ga je poznavao, stavio na vrh pomenute grobnice.

Grobница je otkrivena i izvršena ekshumacija. Moj babo nije bio tu. Slagali su mi. U toj grobnici su se nalazila tijela ubijenih logorasa koja su paljena. Iako moj babo nije pronadjen, bilo mi je drago da je makar neko nadjen.

Tragao sam i dalje. Rekli su mi da se babo nalazi u grobnici koja je blizu otkrivene. Komisija za trazenje nestalih, nije nasla nista na tom mjestu. Ja i danas tvrdim da se tu nalazi grobnica. Treba samo dublje kopati.

Saznao sam za jos dvije grobnice. Jedna se nalazi u blizini kasarne na Bisini. Ta je otkrivena i ekshumirana. Za ovu drugu, sam u stvari znao mnogo prije. Dobio sam potvrđnu informaciju i bio sam siguran da se u jednoj jami nalazi grobnica.

Proslo je jos mnogo vremena. Tapkao sam u mjestu. Bio sam siguran da se kosti moga babe ne nalaze ni u jednoj grobnici, koje su otkrivene.

Nudio sam novac za informaciju. Jednu prijasnju informaciju su mi pogresno prenijeli. Tice se informacije o covjeku koji je navodno babino tijelo stavio na vrh grobnice "Robna Kuca". On u stvari nije uradio to, nego je babu zatrpao malo zemljom na mjestu gdje je ubijen. Mozda je i to laz.

Vratio sam se ponovo na pocetak, na 93 godinu. Ponovo sam analizirao pricu o pronalasku babine licne karte. Uporedio sam pricu o covjeku koji je zatrpao babino tijelo na mjestu ubistva. Po glavi mi se vrzmala misao da se babine kosti nalaze na mjestu ubistva. Bio sam gotovo siguran da tijelo niko nije ni pomakao sa mjesta gdje je ubijen 93 godine. Sad znam od prilike gdje je. Babine kosti se nalaze u blizini borbene linije. Bobbene linije koju su cetnici uspostavili kada su izgubili Pelemise. Ni na kraj pameti mi nije bilo da cetnici nisu sklonili tijela i zakopali.

U kasnu jesen 2006 godine, bio sam na odmoru u Bosni. Imao sam malo vremena za trazenje. Ponovo sam pustio pricu da nudim novac za informaciju o babi.

Kada sam vec pomislio da moj boravak u Bosni nece uroditi plodom i da necu dobiti nikakvu

informaciju, zazvonio mi je telefon. Covjek mi govori da zna sve o mom ocu i da se nadjemo to vece da mi isprica. Broj telefona je dobio od zajednickog poznanika.

Uskoro ce mrak. Treba da idem na srpsku teritoriju. Sutra treba da se vracam za Svajcarsku. Sta da radim? Mozda mi spremaju zamku? Mozda zele da me ubiju? Rekao sam mu da pristajem. Nisam imao drugog izbora. Rekao mi je gdje ce me cekati sa autom i ostale, znakove raspoznavanja.

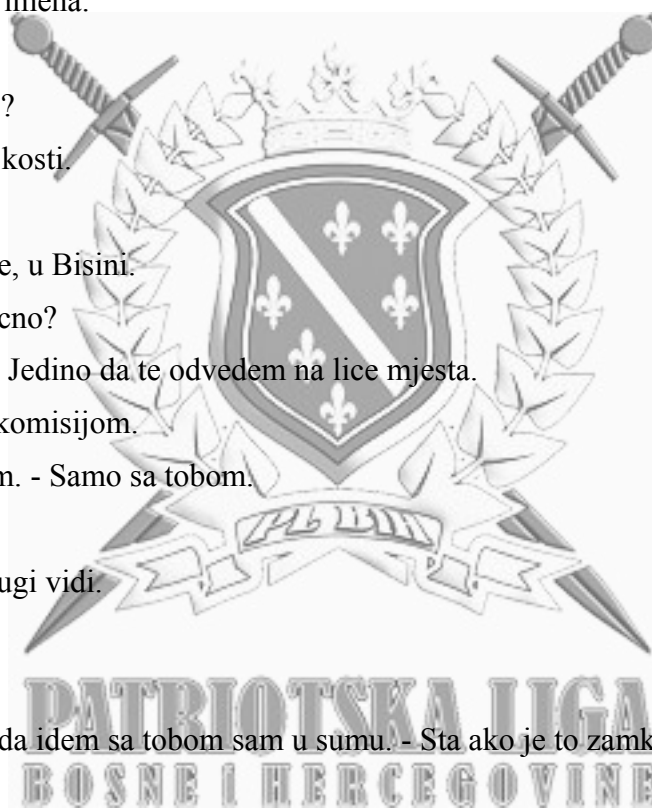
Odlucio sam da idem sam. Nisam zelio da se nekome, desi, nesto zbog mene.

Kada sam stigao u Kalesiju, vec se bilo smrklo. Vozim dalje. Prosao sam vozilom pored mjesta sastanka. Odveo sam se dalje cestom. Cestom su prolazila auta pa tako onaj sa kojim sam ugovorio sastanak nije znao koje je moje auto i kada cu naici. Skrenuo sam sa puta i parkirao auto u mraku. Izasao sam iz auta i osmotrio okolinu. Vidio sam dvojicu u autu. Nije mi nista bilo sumnjivo. Otisao sam do auta i doveo se do njih. Iznenadili su se kada sam parkirao pored njihovog auta. Bio sam oprezan.

Nije mi bilo nista sumnjivo. Obojica su se normalno ponasali. Nismo se upoznali. I da sam pokusao vjerovatno bi mi slagali imena.

Prvi sam progovorio.

- Sta imate da mi kazete?
- Znam gdje su ti oceve kosti.
- Gdje?
- Iznad Sekovica. – Gore, u Bisini.
- To znam i ja. - Gdje tacno?
- Ne mogu ti objasniti. - Jedino da te odvedem na lice mjesta.
- Dobro, otici ce mo sa komisijom.
- Necu ni sa kim da idem. - Samo sa tobom.
- Zasto samo sa mnom?
- Ne zelim da me iko drugi vidi.
- Kako da ti vjerujem?
- Ne, boj se.
- Cuj ne boj se! - Treba da idem sa tobom sam u sumu. - Sta ako je to zamka.
- Nije zamka.
- Zasto to radis?
- Treba mi novac. - Pokazem ti grobnicu. - Ti mi platis i zavrшена prica.
- Kada da ti platim?
- Kada se grobnica otkrije i izvrsi iskopavanje.
- Objasni mi gdje je to mjesto.
- Ne mogu ti objasniti kada ne poznajes teren.
- Poznajem ja teren. - Ispricaj mi sta znas. - Kako da ti vjerujem da ne blefiras.
- Dobro! - Otac ti se nalazi gdje je i ubijen. - Blizu linije, u jednom potoku. - Bio sam neki dan gore.
- Kosti su jos uvijek na istom mjestu.

- Znaci, kosti su gdje je ubijen 93 godine.
- Da!
- Koliko ima tijela na tom mjestu?
- Ne znam tacno 8 ili 9.
- Jesu li ukopana tijela?
- Nisu! - Tvog oca je jedan covjek zagrnio malo zemljom.
- Dobro! - U redu je. - Ti govoris istinu. - Sve se poklapa.
- Nemam razloga da te lazem. - Rek'o sam ti. - Ja ti pokazem grobnicu, ti meni platis.
- U redu je. - Problem je sto ja moram sutra rano nazad u Svajcarsku. - Moram na posao.
- Nema problema. - Kad dodjes drugi put odvescu te na lice mjesta.
- Vazi!

Vratio sam se u Tuzlu. U glavi mi kao u kosnici. Hiljadu misli me obuzelo. Mozda je on ubio moga babu, pa hoce sad i da mu platim za to. Ne nije ga on ubio. Ne poznajem ubicu moga babe ali znam da se zove Slavisa Pelemis. Mozda je to bio on. Ne, nije. Slavisa nejma jedne ruke. Ovaj ima obadvije.

Razmisljao sam da ne idem u Svajcarsku. Mogao bih ostati dan duze u Bosni. Kasnio bih na posao ali bi vrijedilo. Konacno bih nasao babine kosti.

Odlucio sam da idem u Svajcarsku. Bolje je da razmislim o svemu. Napet sam i mogao bih pogrijesiti. Trebam se bistre glave spremi za taj put.

Teski dani. Analiza informacija i mnogo ne prospavanih noci.

U jedno sam bio siguran. Posljednja informacija je tacna. Pitanje je samo kako otici na mjesto zlocina. Ni malo nije jednostavno. Sa licima iz komisije za trazenje nestalih bi bilo mnogo jednostavnije i sigurnije za mene.

Odlucio sam. Ici cu sam. Vrijedi se zrtvovati za ono sto radim.

Jedva sam cekao da prodje zima i da se otopi snijeg pa da krenem put Bosne.

Dosao je i taj dan. Stigao sam u Bosnu u aprilu 2007. godine.

Uspostavio sam kontakt sa Srbinom koji treba da me odvede na Pelemise i pokaze mi grobnicu. Dogovorili smo se gdje da se nadjemo.

Na Pelemise sam stigao iz pravca Kladnja. Isao sam sa Latom. Cuvao mi je ledja.

Sastajem se sa vodicem. Na putu parkiran golf. Kaze mi da je Slavisin. Cesto, ubica ide u lov.

Nimalo prijatna situacija. Je li ovo zamka? Da jeste, onda mi vodic ne bi rekao ciji je golf. Ne bi auto ni parkirali da se vidi.

Bice svasta ako se sretnem sa ubicom moga babe. Idealna prilika za osvetu.

Krecemo!

Moj, vodic ide ispred mene. Prolazimo pored ekshumirane grobnice "Robna kuca". Lato mi je iza ledja.

Krecem se oprezno. Pazljivo osmatram sve oko sebe.

Nailazimo na cobanina sa ovcama. Krijemo se da nas ne vidi. Po stablima citam cirilicom frisko ispisan nadimak cica. To je nadimak Slavise Pelemisa. Obiljezio krmak teritoriju.

Skriveni cekamo da se cobanin udalji sa ovcama. Vodice me upozorava da ne smijemo dalje, jer je on blizu grobnice i da nejma sanse da nas ne primijeti. Vidim cobanina dobro. Stariji covjek.

Cobanin se udaljio sa ovcama. Idemo dalje. Na bukvi ispisan broj 96. Tako se u sumarstvu obiljezavaju odjeli.

Konacno, pored grobnice.

Moj vodice je stao. Pokazao mi je prstom u potok.

Stajao sam i gledao u potok. Sokirao sam se kada sam vidio jednu lobanju. Stajala je na površini zemlje. Malo dalje jos jedna lobanja. U prvi mah sam pomislio da nejma tu vise nista. Tesko mi je pala cinjenica da tijela nisu zakopana. Nije se nasao ni jedan Srbin, sa makar i malo ljudskosti da ih zakopa. Moja, mrznja je dosegla kosmicke visine.

Napokon, sam, ne znam ni ja kako, sisao u potok.

Razgledam okolo. Primijetih dio dzempera koji je virio iz zemlje. Zadrhtao sam. To je dzemper moga babe. Prisao sam blize. Sada sam jos sigurniji da je to dzemper koji je mama oplela babi.

Gledao sam u dzemper kao hipnotisan. Nista vise nije postojalo za mene. Zaboravio sam na sve. Zaboravio sam na oprez. Ne znam sta sam sve radio i kako se ponasao.

Kada sam dosao sebi, poceo sam traziti dalje. Primijetih da okolo ima jos kostiju. Vidjeh i komade konopca. Zlocinci su ih vezali i tako vezane pobili. Nadjoh vojne vjetrovke i gumene cizme. Povise nadjoh jos jednu lobanju i razbacanih kostiju. Vjerovatno su ih zivotinje raznijele.

Nisam nista dirao.

Vratio sam se ponovo do babinog dzempera. Nevjerovatno je da dzemper nije istruhao i da nije izgubio boju. Sada sam pazljivije razgledao. Namjera mi je da otkinem jedan djelic vunice od dzempera. Nisam nikako uspijevao. Zaprepastila me je cinjenica, koliko je pletivo jos jako. Konacno sam nasao na dzemperu rupu. Sigurno je od pusanog zrna. Jedva sam uspio otkinuti drugi kraj pletiva.

Nastojao sam da ne ostavim trag iza sebe, da ne bi neko posumnjao da je grobnica otkrivena i da ne premjeste kosti.

Nakon svega uzeo sam mobitel i slikao dzemper, kosti, cizme, konopce kojima su bili vezani i kompletnu lokaciju.

Moj, vodice me pozuruje da idemo. Plasi se da bi neko mogao naici.

I u povratku sam slikavao put kojim smo dosli, da mi je lakse naci grobnicu, kada budem dolazio sa komisijom.

Pored puta smo nasli jos kostiju. Upola ispod lisca virio je dzemper, svijetlo plave boje. Oko njega je bilo jos kostiju. Vodice mi je rekao da su ovo kosti i dzemper, logorasa koji je radio u firmi Birac. Navodno je popravljao motorke. Kada su zlocinci strijeljali logorase, ovaj covjek je poceo bjezati. Pucali su za njim i ranili ga. Stigao je do ovog mjesta i pao mrtav. Ostale pobijene su spalili, a grobnicu u koju su ih pobacali nazvali "Robna kuca".

Rekao sam vodici da cu mu se javiti u vezi novca.

Razisli smo se.

Preplavilo me je osjecanje zadovoljstva. Osjetio sam glad. Prekoravao sam sam sebe zbog toga. Svadjao, sam se sam sa sobom. Ipak, sam odlucio da odem na rucak sa Latom u restoran.

Pokusavao sam sam sebi naci opravdanje za moje raspoloženje. Konacno sam nasao kosti. Iako nije izvršena identifikacija, bio sam siguran, da je mojim mukama dosao kraj. Trebalo je imati hrabrosti i otici do grobnice. Nasao, sam jos kostiju mojih sugradjana. Sve su to razlozi za dobro raspoloženje. Utjesio sam sam sebe.

Pokazao sam zetu i sestri komad pletiva, koji sam otkinuo od dzempera. I oni su odmah rekli da je od babinog dzempera.

Ceka me ono najgore. Treba reci majci.

Majka je odmah prepoznala pletivo. Kako i ne bi. Ona ga je oplela i ne sanjajuci da ga plete za babinu smrt. Tesko je podnijela sve to. Plakala je i upucivala dove Svemogucem Gospodaru, za babu i za mene.

Ostalo je jos da odvedem komisiju za trazenje nestalih.

Hurtic je bio zauzet na ekshumaciji grobnice u rejonu Zvornika. Nestrpljivo sam iscekivao njegov poziv.

Napokon me je Hurtic nazvao.

Krenuli smo put Pelemisa.

Bez problema sam nasao grobnicu.

Slikali su lokaciju i pribilježili koordinate.

U, povratku sam imao, malo problema da nadjem kosti, covjeka za kojega su mi rekli da je radio u Bircu. Nakon kraceg lutanja nasao sam i njega. Poslije me je Hurtic informisao da su tu nasli kosti od dva lica.

Nisam docekao da komislija izvrši ekshumaciju. Moj odmor je istekao i morao sam nazad u Svajcarsku.

Isplatio sam Srbina koji mi je pokazao grobnicu. Bez obzira sto nije izvršena identifikacija ja sam mu dao novac. I ako ne budu u toj grobnici kosti moga babe, nasao sam kosti mojih sugradjana. Nije bilo lahko dati novac. Ispadne da ih jos nagradjujem za pocinjeni zlocin. Nisam imao drugog izbora. Prekinuo sam dugogodisnje traganje, moje muke i muke moje porodice. Muke, nekih mojih sugradjana koji tragaju za svojim nestalim. Opet, bih uradio isto, da mi se pruži prilika.

Nakon nekoliko dana je izvršena ekshumacija. Hurtic me je obavijestio da su po njegovoj procjeni nasli dva kompletna tijela. Ostala tijela su ne kompletna.

Ja sam mislio da ce se identifikacija uraditi brzo. Prevario sam se. Kostu su prenesene i odložene negdje na hrpu, na nekoj rafi u podrumu u Tuzli.

Pokusao sam da ubrzam identifikaciju. Problem je sto nisam znao na kojem su mjestu kosti a ni broj.

Bez obzira na sve, ja jos nisam nasao svoj mir. Stalno mislim da li sam nasao babu, iako sve govori da jesam. Pitam se je li njegovo tijelo kompletno. Proganja me misao da sam mogao vise uraditi za svoga babu.

Saznao kasnije, septembar 2009.god.

Identifikovano je tijelo moga babe.

„Za oca Begu dobio sam tri nalaza jedan je gornji dio tijela oznaka 010 D (DNA iz lijeve ramene kosti), drugi za oznaku 001 D dinji dio tijela (DNA iz lijeve butne kosti), i treci 014 BP GB (DNA na desnu karlicnu kost), nedostaje jos nalaz na lijevu karlicnu kost, donju i gornju vilicu kao i lobanju, desnu lisnu kost (tanka kost podkoljenice), dok nalaz na obje sake i stopala nije izvijestan.

Sto se tice djelova koji nedostaju su: Lobanja sa gornjom i donjom vilicom, vratni kraljesci, grudna kost, obje šake, lijeva karlicna kost, krstaca , desna lisna i oba stopala, procentualno oko 80% tjela ima“

PLBiH.ORG

WWW.PLBIH.ORG